

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

30 cts.

401550

PIANOS ELECTRICS PER A BAR

GRAN MARCA ALEMANYA

FRATINOLA

PREUS I MODELS DIFERENTS

Marca Registrada

ROTLLOS DES DE 5 Ptes.

Sovinteig de Novetats

Ocasions en aparells
procedents de canvis per
: les nostres marques :

CASA WERNER

Ronda Universitat, 31

Telèfon 932 G.

GRAN SALÓN DORÉ

DE LA

GRANJA ROYAL

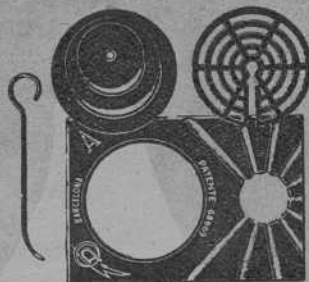
PELAYO, 58

**LLETERIA I PRODUCTES
DERIVATS DE LA MATEIXA**

PASTELERIA DE NATA
NATA EN CAPSETES
GELATS DE NATA

El SALÓN DORÉ és el punt de reunió de la bona Societat
El gran THE de la tarda - Cafè llet pastes sandwiches kochtails
"Souper" a la sortida dels Teatres

PLANXA "CUBRE-HORNILLO D"

Llimpiesa :: Comoditat :: Economia :: Rapidesa

L'invent més senzill i més pràctic conegut. S'adapta a qualsevol fogó de carbó i de llenya sense cap classe de treball. De venda en totes les principals tendes de ferreteria i bateria de cuina
Tamany 26 X 37 c/m. Ptes. 15

DIPÒSIT GENERAL: DE-NEGRI - Rambla de Catalunya, 43. — Contra envío de Ptes. 15 en Gir postal o segells de correu, es remet a totes les estacions de ferrocarrils d'Espanya franc d'embalatge

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Estranger, 5 pessetes

FORA DE BARCELONA: Espanya, 3 pessetes

LES OMBRES

Avui, podríem fer una paròdia d'aquell dia dels morts d'En Josep Maria de Larra. Aquí jau la sobirania nacional, diríem davant d'un palau. An aquí, descansa la jurisdicció municipal, continuariem dient. I aquí, la llibertat de la premsa. I an aquí, el lliberalisme. I an aquí... tot Espanya és un camp de creus, i avui, dia dels morts, passaran pels pobles els fantasmes dels difunts:

—Jo sóc aquell que's gastava, vint, trenta, quaranta, cinquanta mil duros, en fer-me elegir diputat. No tenia voluntat, no tenia paraula, no tenia vot propi, dependent del quefe polític, però devegades feia un negoci, i, sempre, satisfieia una vanitat. Ara ja no sóc res.

—Jo sóc aquell que era regidor de ciutat, que no és lo mateix que ésser-ho de poble. Era regidor perquè així, sense carrera, sense ofici, sense cabals, adquiria fortuna i fama. No perdia ni una amistat i en canvi, em feia amb diners. Ja ric, adquiria honorabilitat absoluta. Passats uns anys, el més maliciós insinuava: «Diuen que va fer diners al municipi, però es diuen tantes coses...»

—Jo sóc aquell curial que tenia una botiga de llibertats provisionals i de llibertats sense fiança, de querelles sense dipòsit i de processos arxivats. Les

meves balances tenien trampa com les dels botiguers, i els quilos de justícia estaven mancats de pes, i les substàncies jurídiques eren mixtificades.

—Jo sóc aquell escriptor que en lloc de fer galanteria, feia pornografia, oblidant que no és lo mateix una cocot que una dona rebregada i amb preu de calderilla. Per a mi l'amor, començava al melic i acabava als genolls.

—Jo sóc aquella dona que reproduïa l'espectacle de la mare Eva, abans de la caiguda, és a dir, sense la fulla de parra. M'hauria tret la pell, no sabent ja que treure'm. El públic cada nit demanava més i jo ja no sabia que oferir-li. Per una pesseta teia de Frin de postal clandestina.

—Jo sóc aquell...

Les ombres anaven passant, fent la seva presentació. Però, cosa estranya en uns fantasmes: ni feien mala cara, ni parlaven amb veu de sepulcre, ni es mostraven adolorits, ni penedits, i, alguns, fins feien una ganyota que fixant-nos-hi bé, vàrem adonar-nos que era la clàssica ganyota de l'ullet. Semblaven morts vius, morts que fessin el mort, morts que tinguessin assegurada la resurrecció. Un va passar, que ens saludà amicalment:

—Jo sóc el periodista de la «sopa»; el periodista de Governació i dels Governaments Civils. Tots aquests fantasmes han fet declaracions, i he arribat al convenciment de que no es pensen estar morts, sinó que es creuen patir un colapse. La seva mort, no ha estat certificada...

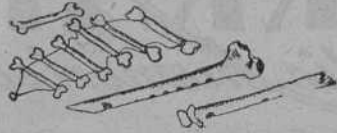
I com que, bon periodista, havia llegit an En Galdós, va afegir:

—Recordeu el final de «Cádiz», quan lord Gray cau mal ferit i diu: «Jo no puc morir; jo sóc immortal?» Doncs aquests morts són iguals que lord Gray. Tornaran a la vida, a ésser diputats, i curials, i regidors, i pornogràfics, i exhibicionistes, perquè mentre hi hagi diners, hi haurà venalitat, i impudícia, lladres i meques. Lo que succeirà és que procediran amb més ha-

bilitat. Recordeu aquella frase d'un regidor radical: «La qüestió no és el duro, sinó saber lo que hi ha darrera d'un duro»? Ara, miraran això: el duro, i lo que hi pot haver darrera...

Les ombres seguien passant, i com si haguessin sentit al seu company, el periodista de «la sopa», ens feien l'ullet.

PARADOX

Mortuòries

Va morir-se-li an En Tort
son pare, i la seva dida,
exclamà:—Fill, és la vida!...—
i objectà e'l:—No; això és la mort.

Primer vivia En Baldiri,
al carrer major del Clot;
després va viure al Ninot,
i ara viu al cementiri.

L'acròbata Fontanals
de fama gens discutida,
diu que el seu medi de vida
és viure, fent salts mortals.

—Quina mort te plau més, Gil?
natural, tràgica, bella...?—
I ell res; ongué tot tranquil:
—A mi em plau la mort... adella..

JOAN PASCUAL

Les vacances d'un gran home

Torna a ésser vianant barceloní, En Cambó. Ve de molt lluny, de Constantinoble. Ve del viatge estival que s'ha fet famós, perquè sempre pressuposa algun daltabaix: o la guerra, o lo de Melilla, o el moviment militar. Estem segurs, que si En Cambó, estiuegés a Argentona, com En Puig i Cadafalch, no passaria res. Però aparellà el «yat», començà a fèr de jueu errant, i reproduint la llegenda d'Ashaxerns començà a haver-hi desgràcies.

Ara, En Cambó, torna a ésser aquí. No fa d'advocat, perquè es va donar de baixa. No actua de polític, perquè es va retirar. No és conseller de companyies, perquè li prohibeixen. Però En Cambó, no pot restar inactiu. En Cambó, no pot conformar-se amb que es

EL FANTASMA DE CADA CANTONADA

No queda ni un grà d'arena en el relox de la vida!

faci el silenci entorn d'ell. I En Cambó ha prés una decisió.

—I què pensa fer, senyor Cambó?—li pregunten els íntims.

—Vull dedicar-me a escriure,—respòn—vull fer articles.

Igual que En Lloyd George!

Bones informacions

A Madrid existeix un diari, que dona quatre fulles de paper satinat, molts articles i fotos. És un diari que no compra gairebé ningú. Ademés, porta aquest títol, tan breu i tan prometedor: *Informaciones*.

Abans hem de dir, que a uns quants periodistes germanòfils els hi ha donat per recullir equivocacions i inexactituds de la premsa francesa, sobre tot amb motiu del cop d'Estat, per a presentar una França ignorant de totes les coses espanyoles. Fins fan l'enfadat, perquè els diaris francesos no escriuen mai la «ñ» castellana.

Doncs, bé, el pintor català Meifren, el gran Meifren, ha fet una exposició a Madrid que ha estat inaugurada pel rei. I aquest diari *Informaciones*, ha publicat una fotografia de l'acte de l'inauguració de l'Exposició d'En Meifren, amb aquesta llegenda:

«Inauguración de la Exposición del pintor holandés Meisen.»

Es molt possible que, al costat d'aqueixa llegenda que converteix an En Meifren, català com una casa,

en un Meisen holandès, hagi sortit un atac contra la premsa francesa per tractar amb desconeixement les coses espanyoles, perquè les *Informaciones* són naturalment molt espanyoles i molt francòfiles.

Novembre

Briva el vent a mitja nit...
Pal·lidegen les esteles...
La mare amb el seu filló
fan camí per la carena.

El cementiri emboirat
causa basarda i tristesa
sols els marbres resten fermes
no tement la polsaguera.

—Mira fill, el cementir
on reposa son eterna,
aquell ser que t'estimà,
morint. pensant amb tu sempre.

I l'infant cor-près de por,
així diu amb parla feble:
—Maretal no hi vagis tu
que el viure em faria pena

EMILI GRAELLS CASTELLS

LA MORT DEL SPORTMEN

—A mi no em guanyarà ningú a córrer! Sobre tot anant amb automòbil.

Pòstuma

L'amic era bo; l'amic era sà; l'amic era magnànim. Totes aquestes belles, bones i santes qualitats, feien que no hi hagués cap dona que s'enamorés d'ell, perquè l'amor, si és molt noble, no és cosa estimable.

Un dia, però, hi hagué una noia que va junyir-se a la seva vida, no per amor, no; amb l'exclusiu objecte d'aprofitar-se de totes les bones i santes qualitats del amic. I aquest, de tant bo, esdevingué un «calçasses» i mai li haurieu vist l'esboç d'una queixa arràn de llavi. Tenia un mirar sumís, un mirar que semblava que implorés perdó. Això influïa a torrar el caràcter sempre encès de la seva companya.

— Ets un hipòcrita! — li cridava.

Tant l'insultà amb aquesta criminal paraula, que l'amic acabà per tornar-hi després de posar en pràctica una munió de procediments irritables que jo li proporcionava a la bestreta.

Les coses arribaren a tal extrem, que la separació no es feu esperar gaire. El meu bo i sant amic es vegé expulsat de la casa seva.

Passaren anys, i les penes també passaren amanides amb vi. Cregut de que l'amic ja no es recordava de la seva bagassa ni de la mare que l'engendrà, jo me l'apreciava molt més. Estavem prenent un aperitiu per a perdre la gana, quan per davant de la terrassa del bar passà l'ex esposa de l'amic.

Jo esperava un acte de fúria amorosa, de ràbia, de follia concentrada. Res d'això. Al seu pas, l'amic s'aixecà amb tota majestuositat, rígit, i es tregué el capell amb un gest de salutació. Tornà a asseure's mentre ella seguia el seu camí, roja de carmí o de vergonya.

En veure tota aquesta mímica, vareig increpar-lo:

— Còm és possible? Ja t'hi tornes a desfer?

Però ell es limità a preguntar-me:

— Quan passa un cotxe de morts, amb el bagul ple, què fas?

FERRÀN D'EGARA

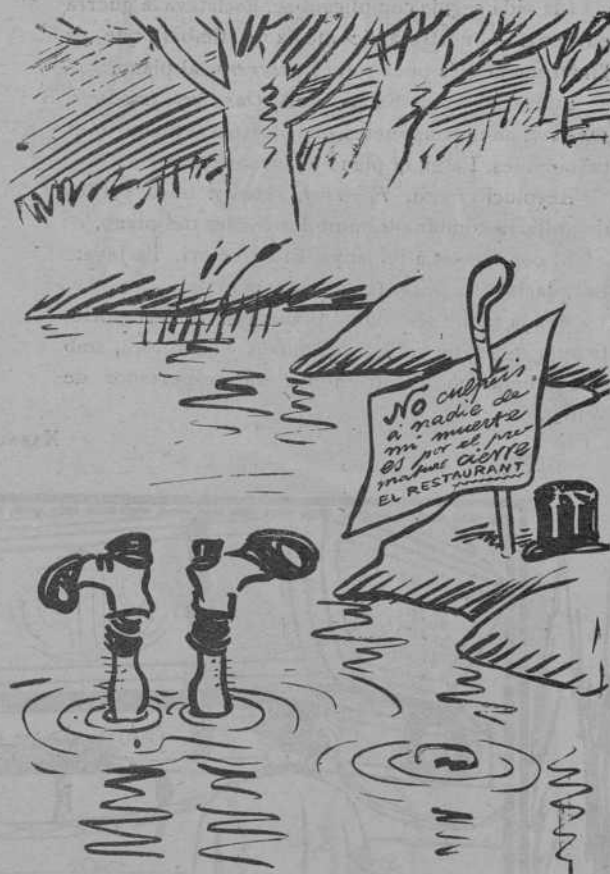

Metamòrfosi

El governador ha cregut que la gent a Barcelona retirava massa tard. Ha cregut també, que'l retirar tard no ens convé, que anem mal dormits i que al carrer, així que han tocat les dotze de la nit, no hi podem fer res de bo.

I com el governador, amb la millor bona voluntat del món — bona voluntat que nosaltres mai li agraiem prou — s'ha empenyat en convertir-nos en persones

LES VICTIMES D'AQUESTS DIES

decents... l'altre dia, va transformar la gran ciutat de Barcelona en una mena de Cuenca o Guadalajara. Cafès, restorans, bars, cabarets, tavernes, tot tancat i barrat. Tot fosc. Tot negre.

Naturalment, la gent no se'n va anar a dormir. Es va quedar al carrer, perquè la qüestió era retirar tard, com més tard millor. Els serenos que no en sabien res, al veure tanta gent al carrer cregueren que hi havia hagut un altre cop d'Estat.

La immoralitat del cafè

Quan totes les cases de beguda — que són les cases que donen alegria a la ciutat — han sigut tancades i l'home s'ha vist privat de beure, algunes xocolateries han restat obertes, i s'ha permès com a únic programa de *juerga*, aquets: l'ensaimada, la nata, el mató, l'arròs amb llet, la llet sense arròs; la llet amb cafè.

Però mai, de cap manera, el cafè sol. El cafè desvetlla. I si desvetlla la gent se'n va a dormir tard. I si se'n va a dormir tard es queda al carrer. I si es queda al carrer és molt possible que li vingui un mal pensament, i Déu-nos-en-guard d'un mal pensament.

En canvi, el cafè amb llet, imbecilitza. Per això és la beguda que's beu en més gran quantitat.

Què li vols dedicar una fotografia perquè us haviu estimat molt a pesar de que ella s'ha casat amb un altre i tu penses fer el mateix? Creu-me a mi, la dedicatòria més indicada és la següent:

«D'un mort a una morta».

:: GLOSSARI ::

AVUI LA VIDA ES UNA COSA COMPLICADA

Sí, senyors: avui la vida és una cosa complicada, tan complicada que no ho pot ésser més. L'home viu com en un *tobbogan* i sembla tenir uns «caballitus» al cap.

Tot allò que deia aquell—aquell i els altres—de la descansada vida del que huye del mundanal ruido, i el menespreciar la corte y alabar la aldea, i el manso arroyuelo, i el yantar cabe la fuente, són falòrnies, qüentos, camàndules, com vulguin.

La vida, senyors, és una cosa complicada. Ja hi podeu pujar de peus.

Nosaltres coneixem un pianista, però no un pianista d'afició—que té la menor quantitat de pianista—sinó un pianista per força, que són els que s'hi guanyen la vida. Això de guanyar-se la vida, ni tocant el piano és una cosa alegre. Ni tocant-lo com ell el toca: pels carrers.

Quan va començar, —que era en el temps de l'«americana» i el «schotis-ch»—era un piano com tots: amb les seves tecles blanques, no massa blanques, les tecles negres, que començaven a perdre la negror, els seus pedals, etc.

Però la vida es complicava: venia el «tango argentino».

I el music va posar pandereta al piano. Amb la pandereta era un piano napolità.

I la vida seguia complicant-se. Esclatava la guerra europea: i el nostre amic afegia el timbal, que és l'instrument més poca-solta i guerrero, al piano.

Intervenció dels Estats Units: *One-steep, two-steep, fox-trot*: unes campanetes, uns picarols al piano, unes castanyoles. I així, el piano es tornava flamenc.

Revolució russa. *Fox-trot, shimmy*: unes cordes de guitarra combinades amb les cordes del piano.

El cop d'estat a Espanya. El Directori. La Java: i el pianista ha posat teulada al piano.

Ara ja no ho sembla un piano: sembla una glorieta amb rodes, un galliner ambulant y quan toca, amb tota aquella mà d'instruments, un despertador de veinat.

XARAU

Obsessió

La obsessió és un dels defectes capitals en l'home. Qui no s'ha trobat, durant una conversa, contestar amb allò que el cervell camina en comptes de respondre a la qüestió del conversant, encara que tot seguit es reaccioni? Defecte és d'aquesta malura que, generalment ens inutilitza, aquest cas pel qual dedueixo que els bojos no són bojos perquè hagin perdut la noció de les coses, sinó perquè estan obsessionats per unes altres que totalment els absorbeixen com a qualsevol de nosaltres ens passa al contestar d'aquella manera. Es l'obsessió que pot més que la nostra voluntat. Per això aquell pobre home que havia comès un crim, del qual volia guardar el secret, va veure's denunciat per ell mateix, al confessar-ho cridant pels carrers, obsessionat com estava amb lo monstruós del delictes. També per aquesta causa pot explicar-se el fet passat a una companyia de vers durant la representació d'un *Tenorio*.

Ja hi havia aquesta onada materialista que invadeix els escenaris dels aficionats. Mancava a la companyia en qüestió, per causes que no és del cas explicar, l'actor encarregat del paper d'agutzil en el primer acte i per no suspendre la representació per una figura de tan poca *monta* va sol·licitar-se l'ajut d'una mitjanja aficionada. Però també l'onada havia arribat fins a les mitjanies i per a representar un paper com aquell, exigia que se li paguessin set pessetes al comptat rabiós.

Va discutir-se l'exagerada pretensió, ja que gairebé venia a sortir a quatre rals sí·l·laba. Però ell veient quan imprescindible era la seva figura va insistir amb els seus tretze: set pessetes, set pessetes; ni una més ni una menys. El seu treball havia d'ésser un treball com qualsevol altre i no en tenia la culpa ell que enraonés tan poc el personatge.

I el varen vestir depressa; encara, mentre li posaven la barbeta, va insistir-se en nom de l'art, de la exagerada pretensió.

—No'm digueu res més. Són set pessetes. Si no ho voleu em despullo.

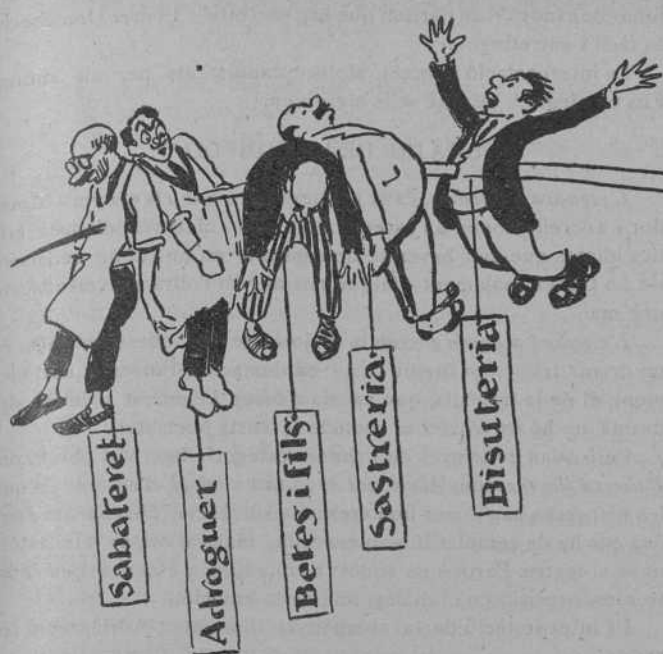
I va aixecar-se el teló. I va venir l'escena on tenia de treballar l'aficionat. Aquest, amb el seu bastó autoritari, la seva capa negra i tot un seguici, empès pel tras-punt, es va llençar a les taules a mirar de tu a tu tots els artistes amb gest imposador.

—«Don Juan Tenorio?»
—«Yo soy».

I amb la força de veure igual

Com ploren als seus morts la gent d'upa i la pobra gent.

per igual a tots quants l'escoltaven a l'escena, afegí el restedel seu comès i, en comptes de dir: «Sed preso» com mana l'obra, digué: —Set pessetes!— i la seva obsessió va triomfar. Es clar que no del públic.

PERE PERMANYER

S. M. "Lacandro" Lerroux

De cap a peus era una flama; després reuní a l'occipucci totes les llengües flamejants del seu cos en una sola, i es passejava per Barcelona amb el cap encès, cregut de que la gent el tindria per un far guiador, sense pensar que no era altra cosa que una teiera de fusta.

De tant matar iniciatives agenes, acabà per matar-se ell mateix. De tant aixecar morts, arribà el dia que tots els Llätzers del partit li feren de sepulturer. Llavors, la seva ossada esquelètica, comença a anguillejar per tots els xipolls de tots els partits, i el llot se li anà enganxant pel cos i engruixint-lo.

Hi ha tanta mentida en el record d'aquest home, que n'hi ha prou pronunciant el seu nom per a pensar amb l'aconteixement que's prepara pel dia del Judici Final.

Ha passat per tots els sitials de la popularitat, i pot estar orgullós d'haver pogut ostentar un ceptre d'emperador a la mà esquerra i una atxa d'incendiari a la dreta.

Les seves diatribes no han mort a ningú, i els que fins avui l'havien considerat com un viu, són els mateixos que li anaven teixint la mortalla.

El seu ventre era com una manxa abdominal que servia per atiar el foc de les passions de fermal ardença. Tenia el do de la paraula fàcil, però mai feren

LES VICTIMES DEL TENÓRIO

—Home, tingui pietat de nosaltres, que som uns infelços! Dediqui's als peixos grossos.

tant efecte com quan li sortien a tall de sentència. Com que era un «olla», els seus ditirambis semblaven els esbufecs de lo que bullia en el seu tupí.

L'apòstol del arroyo, el rei de les tupinades i l'acaparador de la mentida, morí negat en la mateixa galleda on s'hi havia ficat tant de peus i en la que s'hi sodollen els esmolets i els pegots de la Santa Democràcia violada.

TELÓ ENLAIRE

VICTORIA

El pecado de Miss Alicia, que és una opereta en un acte d'ambient de pel·lícula del programa «Ajuria», ha servit per a fer-nos conèixer un gran músic: En Ferràn Carrascosa. Originalitat—això que és tan difícil de trobar, veritat Guerrero?—elegància, adap-

AQUI, TAMBÉ SOM FLAMENCOS

En Josep Cañero, el rei del toreig a cavall

Heu's aquí com En Cañero fa viure un quadro de Zuloaga

tació de la música a l'obra. El llibre, original dels senyors Fortunio Bonanova — un baríton que sap escriure! — i Pérez Doménech, és fàcil i entretingut.

La interpretació fluixeta. Molts aplaudiments per als autors. Ens en alegrem perquè se'ls mereixen.

TEATRE DE LA COMEDIA

L'esguard a l'ombra, és la primera obra que els senyors Amador i Torrella donen a l'escena. Això sols —al revés d'altres crítics idiotes que, per haver-se de consumir en un cul de redacció, tot ho troben malament— fa que ens mirem l'obra amb més afecte que mai.

L'esguard a l'ombra, com la majoria de les obres inicials, és un drama tràgic, un drama tràgic en dos actes. Potser aquest element, el de la tragèdia, que hauria d'ésser l'element primari del drama, no ho és. Potser el conflicte té certa puerilitat.

Però quan en teatres de primera categoria hem vist obres com *Palmes i llorens*, com *Al cel mai hi falta un núvol*, d'autors als que les empreses han donat immerescuda solvència, *L'esguard a l'ombra* ens ha de semblar una meravella, malgrat ésser els autors nous al teatre. Perquè en aquest drama hi han escenes ben construïdes, precisió en el diàleg, una certa emoció.

La interpretació de la companyia Claramunt-Adrià, molt correcta.

BARCELONA

Aquesta, *Los malcasados*, és l'obra pòstuma d'En López Pinillos. Al morir havia deixat llestos dos actes de la comèdia. Els germans Quintero, amb una generositat i un amor que no tenen gaires precedents en el teatre, van acabar l'obra.

En En López Pinillos se'l coneixia com a dramaturg formidable—l'únic que tenia el teatre espanyol contemporani—i, per un públic més reduït, com a gran novel·lista. Cal recordar, per a més honor de la seva memòria, que era l'autor d'obras teatrals tan interessants com *Esclavitud*, *Embrujamiento*, *A tiro limpio*, *Los senderos del mal*, de novel·les tan intenses com *Doña Mesalina*, *Las águilas*, *Frente al mar*, *Ojo por ojo...*

Los mal casados és una comèdia seca, adusta, que fa riure, però que deixa un cert malestar com totes aquelles obres en les que l'autor no és un imbècil que es proposi, simplement, fer passar l'estona. Al teatre no s'ha de fer passar l'estona: s'ha de fer pensar, emocionar.

En Bonafé i els seus es portaren com acostumen: molt bé.

POLIORAMA

Els senyors de Prada i de Miguel han escrit una comèdia—*Cuando ríe la mujer...*—per a públics *distinguidos*, una comèdia blanca de les que acostuma a servir-nos el senyor Linares Rivas.

A nosaltres aquest gènere ens sembla perfectament despreciable i mancat de tot interès.

Llàstima d'interpretació.

GOYA

Las hermanas de Amor és una obra, com totes les d'Henri Bataille, falsa, absurda, arbitrària, de la primera escena a l'última. Això no ho diem com un defecte de l'obra, ja que moltes vegades ens hem preguntat: Ha de tenir una gran realitat una obra de teatre? Creiem que no, que n'hi ha prou amb que tingui bellesa. *Las hermanas de amor*, malgrat la seva falsetat i els seus ribets melodramàtics, és obra d'una gran bellesa i d'una gran passió. Amb aquests dos elements creiem que n'hi ha prou per a fer interessant una obra.

En la interpretació es distingiren la senyora Díaz i el senyor Artigas.

BOB

Don Joan i el donjoanisme

Avui tan sols és una ombra, aquest tipus grotesc de Don Joan. Però hi hagué una època, de l'any 30 al 70, en que va fer més desgràcies que el còlera. Malgrat ésser avui una ombra, malgrat haver anat *a menos*, s'ha d'acabar amb aquest fantasma, se l'ha de rematar sense pietat.

Aquesta figura llegendària, que els poetes de totes les cordes i totes les latituds s'han empenyat en fer grandiosa, mai ha tingut la simpatia de cap home de mitjana intel·ligència, d'un depurat bon gust. Agafeu les diverses versions de Don Joan: el de Fra Gabriel Téllez, la llegenda del sevillà don Miquel Vicentelo de Mañara i de Leca, el de Lord Byron, el de Molière, el de Dumas, el de Zorrilla. En el de Byron és un *dandy*, carregat amb tot l'estrofolari i estúpid romanticisme de l'època influenciat per la poesia macabra dels vescomtes il·lustres: el de Chateaubriand, el d'Arlincourt. Aquell *dandy* tenebrós que aprofita Balzac per als seus *lions* egoistes, calculadors i repugnants, és el tipus a que tendeixen els joves de l'època: així trobem reminiscències del Don Joan, un aire vagarós de donjoanisme, En Alfred de Musset, En Espronceda. L'època no és una època seriosa, sinó de transició. No té més interès que el de lo pintoresc. Unicament pot escapar al baf empudegant de donjoanisme un llibre molt llegit llavors i ara, el *Werther* de Goethe, que a Espanya tradueix un home que després acabarà suicidant-se com Larra i com el protagonista de la novel·la: Don Josep Mor de Fuentes.

D'aquests personatges, els ents de ficció i els que visqueren, com Musset, com Espronceda, com la majoria dels poetes de l'època romàntica, avui se'n té una idea còmica i lamentable.

De la llegenda de don Miquel Vicentelo de Mañara i de Leca, se'n dedueix que era un tipus borratxo, canalla posseït per una sensualitat malaltissa, que's passà la vida bebent, fornicant—que no estimant—i barallant-se. Al morir va deixar un hospital a Sevilla: «La Caridad».

D'aquest tipus bestial i groller, ordinari i borratxo, neix la llegenda de Don Joan. La veritat, no em sembla digne de que a un tipus així se'l canti en vers ni de cap altra manera. Físicament i espiritualment aquest tipus, que viu enganxat al femer de la vida com una mosca, ha de resultar antipàtic i repugnant.

El *Don Joan* de Tirso de Molina, en el fons, és un pobre home. «En el fons és un pobre home tot *don Joan*», ha dit a Itàlia la hidalgua castellana i als italians això no els hi ha fet cap gràcia, com tampoc els en feu als flamencs. Perquè m'havia descuidat d'advertir una cosa: *Don Joan* és un *hidalgo*. Fem un incís per a parlar un xic d'aquesta hidalgua, que és una de les calamitats unides al donjoanisme.

Quan algú us digui: «Jo sóc un home de d'honor», no li fieu la dona ni la hisenda, perquè es faria el miracle de que us prengué la dona i la hisenda i el lladre seguis essent «un home d'honor». Jo tan sols he sentit parlar d'honor a taverners, amos de caixes de caixes de préstams, alcavotes, *croupiers*, floristes de *music-hall* i cupletistes. L'honor és un fill directe de la lleialtat mitgeval: la lleialtat d'Alvar González, d'Alonso Pérez de Guzmán, dit el *Bueno* perquè va

deixar assassinar un fill seu. La hidalgua espanyola neix a mig segle XVI, i encara avui la Porta del Sol està plena de hidalgos que us demanen dues pessetes per a un compromís d'honor... amb moltes patates. Però aquests de la Porta del Sol, com tot aquell que ha de demanar dues pessetes, sigui aquí o allà, fan llàstima i pietat.

El veritablement repugnant és l'hidalgo que en literatura, convertint-lo en un tipus representatiu de l'època, ens han servit Calderón, Tirso, Lope, Rojas, Bances Candamo, Joan de la Cueva: aquest hidalgo jugador d'aventatge, borratxo, espatotxí, violador de dones, idiota i supersticiós, i que, no obstant, es creu el centre de l'Univers.

El de Molière és, simplement, un home al que li agraden les dones. Li agraden carnalment, físicament, com a un li agrada la perdiu amb cols o el civet de llebre. I això, francament, tampoc em sembla una gran cosa. No té aquella grandesa que li volen donar: la grandesa necessària per a omplir una obra dramàtica.

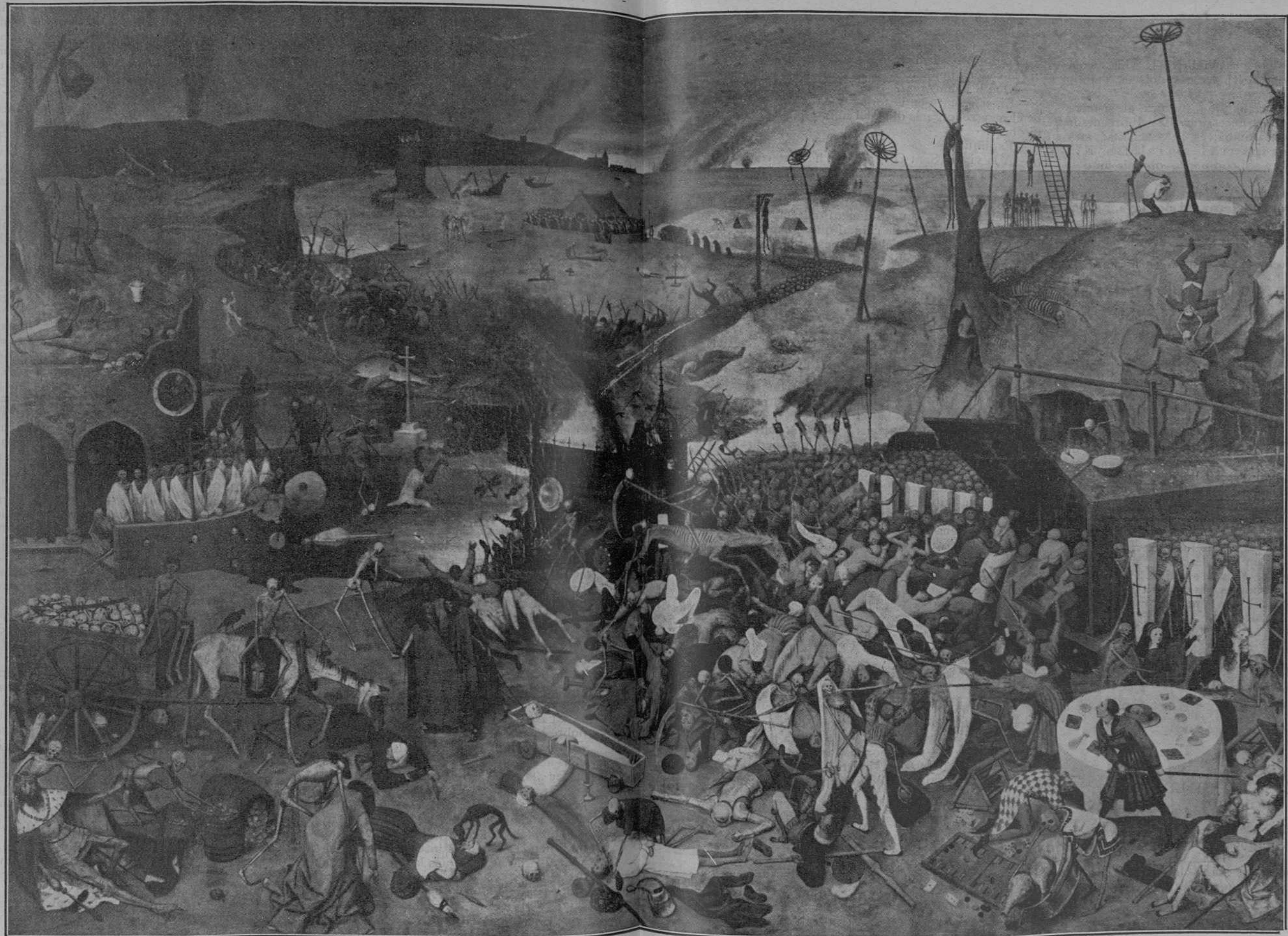
El de Dumas (pare) és el més graciós, el més pintoresc, i el més semblant al de Zorrilla. I és natural que així sigui. Dumas coneix Espanya—també la coneix Lord Byron, ja que en el seu *Pelegrinatge de Childe Harold* descriu una cursa de braus—i està intoxicat per la novetat de lo pintoresc. El *Don Joan* de Dumas és, podriem dir, un *andalus de Barcelona*. Mentider, supersticiós, galant de monges—de monges i de lo que's presenti—borratxí, valent d'ofici.

El d'En Zorrilla, com és el més petulant, parla en versos dolents, beu, juga, roba una monja, dorm amb una dona la vetlla de casar-se aquesta dona amb un altre—lo que em sembla una canallada,—convida a sopar als morts—lo que em sembla una ximpleria,—i, per fi, s'arrepenteix, es converteix al cristianisme i se'n va al cel amb una comparseria d'angelets i entre uns núvols de purpurina i una pirotècnia barateta.

Es de lo més estúpid, de lo més mancat de imaginació, glorificar un tipus així. I sinó, enumereu les seves virtuts: és un soldat que deserta de la companyia; és jugador d'aventatge, és covard—ja que per a desfer-se d'un rival li prepara un parany;—és hipòcrita, ja que diu que's vol casar, i lo que vol no és casar-se precisament; és irrespectuós amb el seu pare i amb tots aquells que no són idiotes i *juerguistas*—valgui el mot, per gràfic—com ell; beu, no perquè li agradi el vi, que això seria disculpable, sinó perquè creu que beure fa home; enganya a les dones—que no se'n enamora—amb diners o amb promeses, perquè creu que això també fa home; és supersticiós, petulant, estúpid. Tota la seva *gallardia* consisteix en traïr als companys, fer agafar als rivals, valdre's d'al·cavotes, criats i demés gentussa, llençar l'or a mans plenes. Avui això mateix, ho fa qualsevol fabricant de panyos i a ningú se li ocorre glorificar-lo ni convertir-lo en un símbol. I al fabricant li pren la dona, que ell paga esplèndidament, qualsevol *chauffeur*, qualsevol *croupier*. A *Don Joan* li passaria el mateix. Avui seria «el vell», «el que paga», és a dir: un cornut vulgar, un personatge de vodevil.

Don Joan és un personatge perfectament repulsiu i despreciable: per això em sembla bé que en aquesta diada dels morts—que mai m'ha semblat trista, que sempre m'ha semblat de comèdia picaresca—sigui un mort més.

LLUÍS CAPDEVILA

EL TRIOMF DE LA MORT

(Bruegel el Vell)

El bon elixir

Es ben natural, perquè el fabrica la vida. Com més amarga és la vida, més dolç és l'elixir de la mort.

Es un específic que tonifica el sistema nerviós esgratinyat per la necessitat. És el precursor de les gaubances d'ultratomba; és l'essencialitat més a propòsit per a fer la traveta a la son i a la fam. N'hi ha prou prenent-lo un sol cop per a obtenir un deïxondiment suïcidi.

Hi ha qui fa us d'aquesta composició amorfa per a no atropellar-se la salut vivint anys i més anys. És l'indispensable reconstituïent per a les persones mancades de nutrició, pels que a causa d'una fluïxesa de butxaca venen al món predestinats a viure amb una buidor estomacal eterna. És la prescripció medical més usada.

Així ho entenien aquell mort de gana tan amic meu que va enganyar-me venent-se dos llibres de Huymans tan meus, que no m'abandonaven ni davant la carpana extrema; aquell amic dissortat que per a poder paladejar aquest dolç elixir de la mort va regalar-me el seu cos occit pels trets d'un revòlver comprat amb l'impost dels dos meus llibres, d'aquells dos llibres que m'ajudaven a viure conformat.

Era enllà d'enllà i en un país que recordo amb pena i amb goig... En una reconada immunda d'un carrer de suburbi nevat. Jo, davant d'aquell borratxo de mort per a oblidar la vida i per a rescabalar-me de l'engany que m'havia fet, vàreig robar-li una bala massegada que li sortia per la ferida del llavi somrient.

Després, sempre humà i sempre amic de les belles urbanes, vàreig cubrir de neu el seu cos d'hipocondríac.

A l'abandonar-lo sota la nit d'una quietut sepulcral, el meu rostre semblava una bola de neu. Si les vitralls espilladores d'un cafè desconcertant no m'haguessin tret del dubte, encara seguiria creient que aquell regalim que em mullava la cara no era produït per les llàgrimes sinó pel gotellam gelabrós que queia dels arbres i de les cornices.

F. C.

Una mania

L'amic Ernest empleat a les oficines del cementiri Nou, va explicar-nos el cas en aquesta forma:

Un dematí, per allà a les onze, entrà al despatx on treballa un senyor vellet, pàl·lid i tremolós i ens diu:

—Escoltin. Voldria, pagant lo que fos, que obrissin el ninxo que jo els indicaré.

—Què hi té enterrat a algú de la seva família?

—No, senyor.

—Doncs, per què vol que li sigui obert.

—Per a veure si a dintre hi ha el meu rellotge.

Llavors vàrem fixar-nos que aquell bon senyor duïa la cadena penjant.

—Què li han *afanat*?

—Sí, senyors; i en la forma que ha sigut sospito que el meu rellotge és dins del ninxo que demano sigui obert.

—Espliqui's.

—A la via de Sant Olaguer hi ha enterrada una filla meva i cada setmana li duc un ram de flors i li reso un pare-nostre.

—Molt ben fet.

—Deixi'm dir. Aquest dematí m'estava recolzat d'esquena a un ninxo i de cara al que guarda el cos de la meva filla, que al cel sigui, resant la meva acostumada oració quan m'hi sentit una tivada a l'ermilla. Espantat, poso una mà ràpidament a cada butxaca de l'ermilla....

—I què?

—El moneder era al seu lloc però el rellotge havia desaparegut.

—Es què passava gent i algú li havia donat una empenta?

—Estava sol, ben sol. Vaig girar-me per a mirar el ninxo on m'havia recolzat i estava ben intacte, però jo estic segur de que no pot haver sigut altre que *el de dintre* el que m'ha robat el rellotge.

Vàrem comprendre que ens les haviem amb un boig i decidírem seguir-li la veta per a no exasperar-lo.

—Està segur de que no li havien pres abans?

—Havia mirat l'hora al començar el pare-nostre.

—Anem al lloc del succés. Potser el rellotge li ha caigut i vostè amb l'esglai no ha buscat bé per terra. De totes maneres, li advertim que un ninxo no pot obrir-se fins transcureguts cinc anys de l'enterrament.

Anàrem amb aquell vellet al lloc de l'ocurrència.

—Es aquest, és aquest!—digué amb to acusador el vellet trucant la tapa d'un ninxo.—Aquí dins hi ha el meu rellotge.

El lleterero deia:

DIMAS GARSA

R. I. P.

—Fa temps que està ocupat aquest ninxo?—vàrem preguntar a un enterra-morts que estava present.

—No, senyor—va respondre l'interpel·lat.—Hi ha aquell regidor que vàrem enterrar la setmana passada.

—Veuen?—cridà amb aire de triomf el maniàtic.

JEPH DE JESPU

UNS VERSOS DEL TENORIO

.....
y en todas partes dejé
memoria amarga de mí!

EL POBRE VIUDO

—I pensar que em cosia tan bé els mitjons.

En Francesc Cambó

D'on va sortir? Hi ha qui diu haver-lo vist tot nerviós a la porta d'una casa de «compravenda» del barri dels docks; de Londres; altres asseguren que venia bisuteria pels carrerons fangosos de Moscou al costat d'Artemi, l'heroi d'un conte de Gorki, i també hi ha qui afirma que feia de «platoriu» pels carrers de El Caire.

Tot això ho desmenteix l'anècdota d'aquell vellet de Banyuls que havia sigut el seu mestre quan era noi. L'home s'enterà de que aquell Cisquet, el seu Cisquet, era ministre i gonflat de goig l'anà a visitar per a donar-li una abraçada, potser la única. Ell el rebé amb un to sec. El vell mestre, mig plorant i mig rient s'hi acostà amb els braços oberts i exclamant:

—Què em coneixes, Cisquet? Sóc el teu mestre...

I el ministre, amb cara de Ciscu, interrompé:

—Què voleu? Enllestiu aviat.

Seria per demés estendre'ns per a evidenciar d'una manera més senzilla el caràcter del que durant tant temps ha portat la representació de Catalunya.

Què li importa an ell la llibertat de la terra si amb el seu «yat» pot abastar-les totes? Els vents que bufen el deixen impassible, car sempre ha sigut bon regidor de tota classe de bens.

Es un mort flotant, que roda d'un cap de món a l'altre, com un Comte de Montecrist que hagués trobat un tresor en la seva pròpia casa.

I per això la nau de Catalunya ha quedat embarrancada d'ençà que perdé el bon timoner que feia de Sirena encisadora quan la maror del centralisme s'acostava.

Per aquests mars de Déu segueix surant el cos d'un polític mort, i Déu faci que les onades ens siguin benefactores i que mai per mai ens llençin a la platja el seu cos, que la nau de Catalunya, si mai pot tornar a issar les veles, no necessiti Sirenes timoneres que també saben fer de negrer.

Estances a la Mort

Quan sigui mort, que borren el meu rastre;—i perquè la meua vida sigui un exemple pels altres, — que petrifiquin les meves cendres amb vi —per a fer-ne un tap pel barraló.

Quan jo mori, que'm rentin amb most,—i que la pregària s'elevi en nom de la copa de vi.—Si vols trobar-me el dia de la resurrecció,—vina a cercar-me a la porta de la taverna.

Quan ens usurparan la meua ànima pura i la teva,—posaran dues rajoles damunt de les nostres tombes.—Després, per a fer rajoles per a les tombes dels altres,—tiraran dintre d'un motllo la meua pols i la teva.

Abans de que el teu nom s'esborri d'aquest món,—beu vi, perquè quan ha omplert el cor el deixa la tristesa.—Desnúa rull per rull els cabells d'un ídol—abans de que les teves articulacions es desconjuntin.

Oh, amics meus! nutriu-me de vi—i canvieu en rubís l'ambre del meu rostre.—Quan jo sigui mort,

renteu-me amb vi—i feu el meu bagul amb fusta de la vinya.

OMAR KHAYYAM

(Aquestes «Estances» foren traduïdes del persa per un grec; del grec per un alemany; de l'alemany per un anglès; de l'anglès per un italià; del italià per un francès, i del francès per un català que no sabem si admira tant la valor del poeta antic com la d'un bon got de vi.)

FUTBOL

Barcelona-Español

No hi havia ni un pam d'espai per a ocupar. La gent arribava al camp en manifestació. Els tramvies, de tan plens, obligaven a que molts dels que no volien anar-hi a peu tinguessin de fer grans equilibris, perquè allò no semblaven tramvies, sinó pilots de gent.

L'*Español* atacà sense èxit. Fou una llàstima que En Lakatos no aprofités segons quines ocasions. Atacaven massa a la valenta des d'un principi i per força els fums tenien d'escampar-se cap al final.

En Zamora, sempre el mateix. Sempre a punt de demostrar que és l'*únic* a casa nostra i que mai quedarà malament.

El primer *goal* fou entrat inesperadament, car el mateix Montesinos va fer-lo davant de l'estupefacció d'En Zamora.

El segon l'entrà En Samitier d'un xut fulminant que li valgué una forta ovació.

A la segona part, com que els de l'*Español* ja s'havien gastat la major part de les forces, dominà el *Barcelona*.

El partit s'acabà amb accions propenses als atacs de nervis. Xuts per aquí, corredisses per allà, i tot inútil.

L'Alcántara es portà com es deu portar un jugador de la seva categoria.

Europa-Sabadell

Els del *Sabadell* ens han sobtat, perquè creïem que a casa seva es farien respectar.

L'*Europa* obtingué la victòria amb totes les de la llei, entrant 5 *goals* a canvi de 3 que en va rebre del *Sabadell*.

Sans-Martinenc

Eren comptats els espectadors que assistiren an aquest partit i no és d'estranyar que quedessin amb un empat de quatre, perquè segons es veu, no tenien necessitat de quedar bé ni amb els partidaris de l'un ni de l'altre.

AUTOMOBILISME

Inauguració de l'Autòdrom

A primeres hores del matí ningú ho hauria dit que la festa

LA VIDA DE LA CIUTAT

A les set la comissió mixta mata els carrers.

A les dues l'autoritat mata la Rambla.

revestís tanta importància. Però un cop sortí el sol ja alt, la «pelousse» començà a omplir-se d'autos i per les carreteres era difícil transitar.

La cursa fou reduïda a 400 quilòmetres i la guanyà Divo, pilotant el «Sunbeam» corrent a una velocitat de 142'100 quilòmetres per hora.

Divo és un home tot sang durant la cursa, però res queda de l'esperitat un cop baixa del seu aparell infernal.

Ja tenim Autòdrom, i ja tenim una mica més de modernitat dintre d'aquesta Espanya que no sap evolucionar.

REAGA

Què voleu res més monumental i filosòficament irònic que aquest rètol que figura a la façana d'un «bistro» (taverna) del davant mateix d'un cementiri parisenc?

«Ici on est meilleur qu'en face».

Elogi de la mort

Ets la més forta i la més justiciera;
fas una dansa damunt dels destins
i et rius del vent i de la polsaguera
que aixequés pels camins.
Oh Mort! Oh Mort! que t'he mirat els ulls
curulls
d'una grisor de cendra.
Mort que xucles la sang tendra
i dus una rojor de sang als llavis
de la mossegada que colltorç els avis.
Per empaitar la joventut
en el plaer ets flor de sol
i camines ardida com un bofarut
i t'abscondeixes al primer revolt
del camí.
Esguardes l'amor i li buides la copa de vi
i li omplenes de cendra i de verí.
Mort metzinera i ravent que estens les ales,
i aixequés la veu cada jorn
i tot ho iguales.
Jo crec que tens veu de siborn
i prediques tan dolçament el repòs
que el repòs s'encomana al moll de l'os.
Oh Mort! Oh Mort! que ho ets de guaridora!

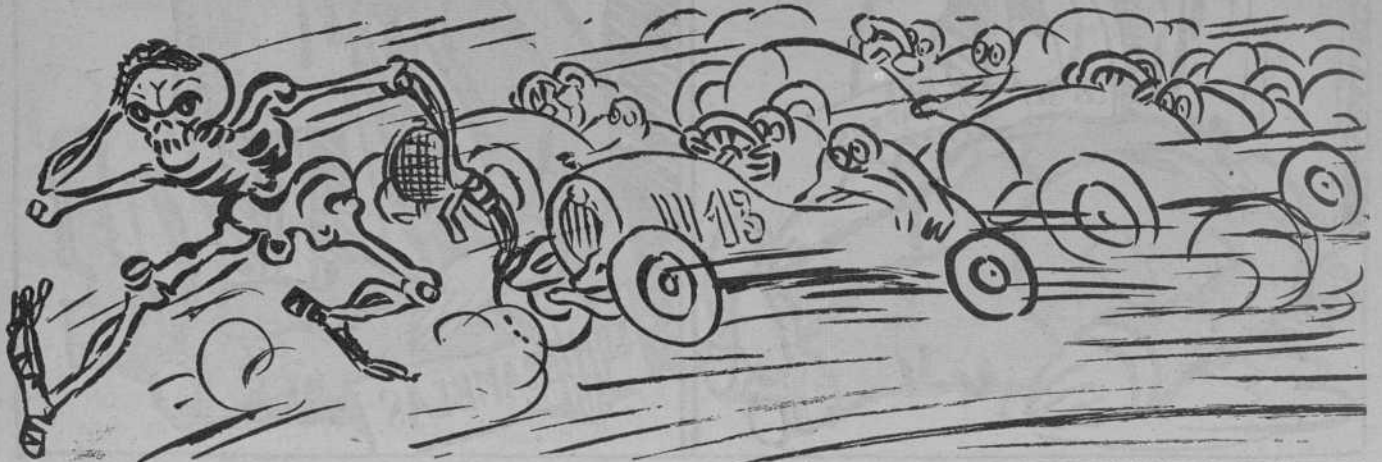
ets l'amiga més dolça que conec;
vens amb una melangia que enamora
i si beses els nins no fan ni un sol gemec.
Si vens pels vells ets un esbuig de tulles
grogues d'or vell i pàlid de tardor;
claves les dents punxentes com agulles
i vens quieta per no fer tanta por.
Tu si que ets ben fidel, oh! Mort amiga,
esposa que ens comprens i embriagues els sentits;
no coneixes l'intriga
ni els despits
i el teu pit ens empara i restem adormits.
Fas que en debades plori si algú plora;
tu, terra endins, ens vas besant el front
i ens poses un xiprer ben a la vora
com una flama que ens vigila el son.
Per què t'han de pintar amb una dalla
macàbrica i fatal
si ets reina i dus ceptre i en lloc de mortalla
dus un mantell reial
d'or i porpra i dolcesa tardoral?
Oh, Mort! t'he demanat i no has vingut,
quan m'ha faltat l'amor d'una altra dona;
jo t'hauria donat ma joventut
perquè et sabia bona.
Perquè sé que si fas fer un esgarip
és el Dolor que es queixa follament.
Aquest Dolor que se'n ha fet un tip
de mastegà'ns el cor i el pensament.
I tu ens el treus i el lenses i l'escups
i ens deixes un repòs sagrat.
Oh, Mort! que si ens ajups
és per a alçar-nos a l'eternitat.

SALVADOR PERARNAU

ESQUELLOTS

Tenim figures panteòniques que han mort d'un excés de vivor i que se'n van del món amb el calificatiu de «Morts amb llustre». Són aquells que a còpia de fregar la consciència del poble

CARRERES D'AUTOMÒBILS

Empaitant a la mort

A CASA DELS NOUS RICS

—Això de la castanyada es queda per als pobres.
Nosaltres celebrem la xampanyada.

arribaren a obtenir un llustre enlluernador com aquell gat dels frares que de tant revolcar-se per la falda dels monàstics el seu pèl acaba per adquirir una lluentor extrema.

Però no hi ha pom d'escala que no perdi el seu brill, ni hi ha sabata que llueixi sense l'ajuda del betum. Així també són els homes i així també són totes les fases de la política, que també necessiten pasta i drap brut per a treure brill. Dintre del comerç intel·lectual i polític d'Espanya és tan exorbitant el número de *lumbreras* que ens han encègat amb el seu llampegueig de tamborinada, i que no ens podem estar de clavar-los a la portada la tomba on hi reposen les víctimes de llurs alucubracions.

Molt bé que no es tolerin brometes dirigides al nou règim, però molt malament que es permetin *rifades*.

El Mundo Gráfico ens enreda insertant el retrat del general Mercader fent-lo passar com alcalde de Barcelona. Això no passa! Si bé el que tenim és tinent coronel, no deixa de dir-se tampoc senyor Alvarez de la Campa.

Si ens volen ensarronar amb coses de casa i d'actualitat, que tenim de pensar al mirar fotografies de l'estranger? Que són de falsa procedència o que les reben de molt lluny... del *Puente de Vallecas* potser.

Seria bonic esbrinar d'on han sortit aquelles vistes dels terratrèmols del Japó que ens serviren al cap de quatre dies amb tota la barra.

Deia aquell que no creia:

—No m'espanta la mort, no; per a mi, la mort seria la única fruïció de la vida. Ço que'm fa més por, no ho dubteu, és morir de gana mentre hi hagi qui menja amb desgana la teca que manca a molts d'altres.

Tots hauran vist aquelles corones de branquillons que tenen les floristes de la Rambla per a cobrir-les de flors; tots hauran vist aquells destronats del Municipi que no són res més que lo que eren.

Doncs, bé: s'està obrint una subscripció per a comprar tots aquests motllos de corona per a anar a plantar a la porta de Cà la Ciutat en memòria dels que l'han enterrada.

Batre el record d'una cursa a peu o de natació, no vol dir deixar-se batre pel record d'una persona morta, aquest do que no poden ostentar els desconeguts *pistoleros*, que han batut el record de tir al blanc, perquè tampoc és blanc l'escumeig de llur cervellera aigualida.

Fa anys i més anys que hi ha una comissió encarregada de preocupar-se del benestar dels morts que han fet el sacrifici de morir-se per a que visquessin molts morts de gana i de fama.

Aquesta comissió no s'entèn, però és de esperar que la manifestació de protesta cívica que ahir va celebrar-se en els cementiris, donarà peu perquè llur actuació morta ressusciti o dongui fe de vida.

Per a evitar disturbis i escampadissa d'ossos, es simularen els defectes amb flors i presentalles.

A Terrassa, s'han celebrat uns funerals en memòria de la mort política d'En Sala. Cantaren els responsos els seus acòlits. Les cadires es llogaven a tant el metre. La llana fou la més escollida per a cubrir els seients.

Un terrassenc diari nacionalista refusà publicar l'esquela car la seva ideologia va molt en consonància amb el negoci.

Tota la dependència dels *croque-morts* que viuen dessota l'emblema de «Pompas Fúnebres»—quina entitat té per missió aprofitar-se de les penes dels altres per anar tirant;—pensen fer un cutxipandis en honor dels morts que els fan viure.

En aquesta diada dels morts tant alegre, s'està preparant una gran festassa per a celebrar l'aniversari de totes les causes enterrades en els arxius del Palau de Justícia.

Així sia, pel bé dels que s'han carregat el mort per culpa d'un altre

A ciutat hi tenim un fossar que està obert d'un cap d'any a l'altre per a que s'hi puguin enterrar als tranquil·lets que es cuiden de mal urbanitzar els carrers. Traspassin Barcelona d'un cap a l'altre, de nord a sud i de l'est a l'oest, i esdevindreu famosos saltadors de la garrotxa o mestres d'equilibri.

Sots per aquí, desempedrats per allà, els tenim i els tindrem mentre dintre del Municipi hi hagin més amics de l'arqueologia que no de les bel·leses urbanes. Qualsevol diria que dintre dels solcs que enlletgeixen els carrers s'hi trobin tresors. Qui sap!

Imp. LA CAMPANA I L'ESQUELLA, Olm, 8.—Barcelona

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

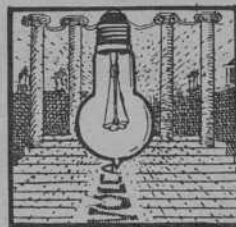
Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

L'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors estaria a les fosques si no fos la làmpara

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la

Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

Banc de Barcelona

Aquest Banc en sa Casa Central i en la Sucursal número 1, continua realitzant les operacions de Compra i Venda de Valors, Renovacions, Conversions, Canvis, Agregació de Fulles de cupons i Revisió de llistes d'amortitzacions

Admet en dipòsit tota classe de valors

LA TRISTESA DEL NOU ALCALDE

—Però aquest Ajuntament estava ple de morts!

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

BARCELONA *Setembre-Octubre de 1923*

Parc de Montjuich

Més de cent habitacions d'estil modern presentades per les millors cases d'Espanya i de l'Estranger.

Gran col·lecció d'objectes d'art i de mobiliaris en l'ampla Secció especial de França, en la que s'exhibirà a més a més una important aportació del guardamobles de l'Estat Francès.

Esplèndida instal·lació d'habitacions històriques reproduïdes exactament dels més famosos originals de l'art espanyol.

Riquíssima col·lecció de mobles i objectes decoratius antics, procedents de les més importants col·leccions particulars.

Nombrosíssima sèrie de tapissos antics. Dues notables col·leccions cedides per la Casa Reial. D'altres col·leccions procedents de diversos Cabildos i particulars.

DIUMENGE, GRANS FESTIVALS.

Se vende en toda España

El Año en la Mano

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica para 1924

PRECIOS: En rústica, pesetas 1'50; encuadernado, pesetas 2

Don Juan Tenorio

Por J. M.ª Bartrina y Rosendo Arús

PRECIO: Ptas. 1'50

El Nuevo Tenorio

POR D. JOSÉ ZORRILLA

PRECIO: Ptas. 2'40

LOS MUERTOS MANDAN

Por VICENTE BLASCO IBANEZ

PRECIO DEL TOMO:

PESETAS 5

Aviat sortirà

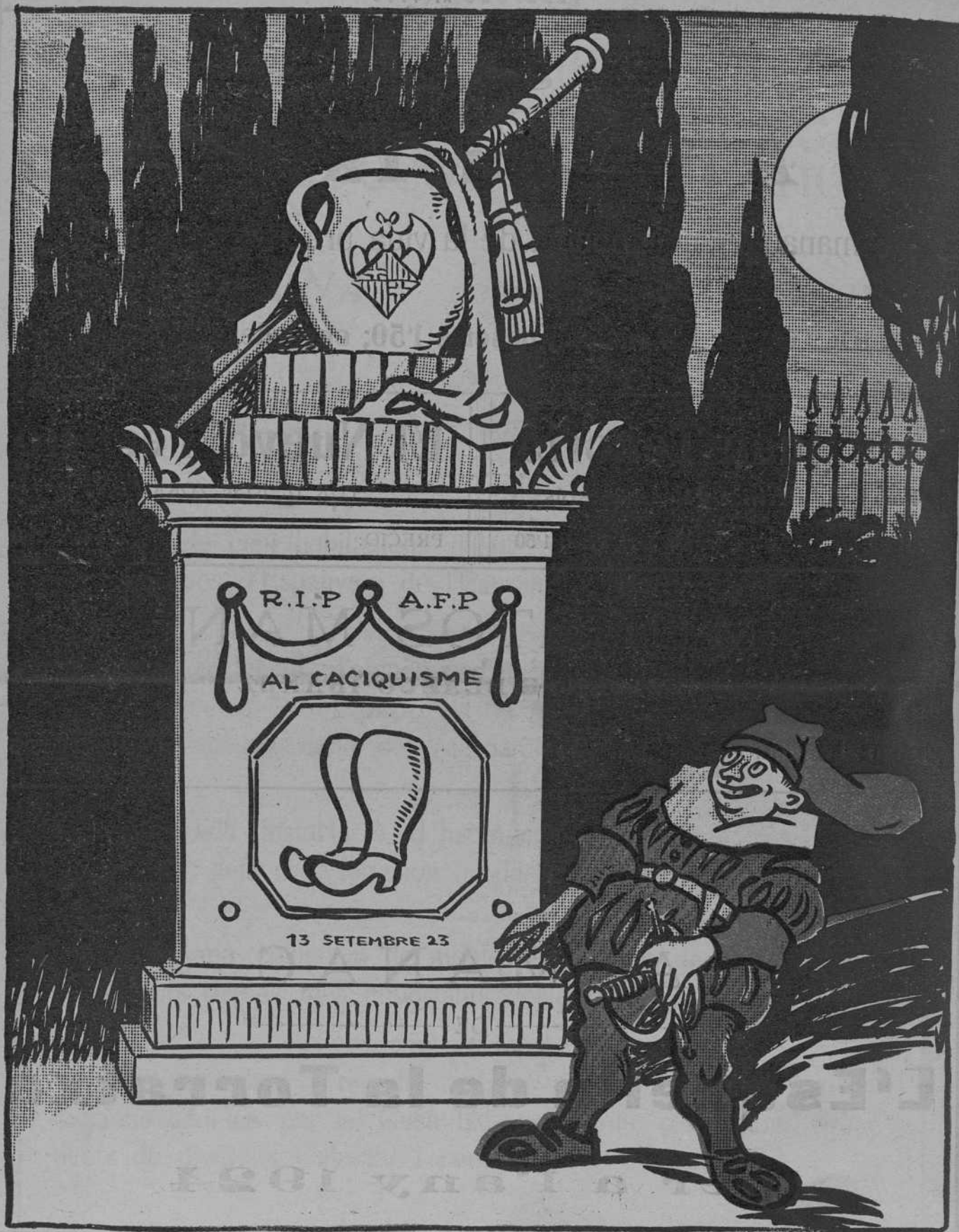
ALMANAC

DE

L'Esquella de la Torratxa

per a l'any 1924

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de porta. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

L'ULTIM CONSOL

...Si buena vida os quité,
buena sepultura os di!